

РЕШЕНИЕ

№ 141

гр. Пловдив, 20.10.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ПЛОВДИВ, 1-ВИ ТЪРГОВСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на шести октомври през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Надежда Ив. Желязкова
Каличкова

Членове: Славейка Ат. Костадинова
Красимира Д. Ванчева

при участието на секретаря Анна Д. Стоянова
като разгледа докладваното от Надежда Ив. Желязкова Каличкова Въззивно търговско дело № 20215001000409 по описа за 2021 година

за да се произнесе, намери за установено следното:

Производство по реда на чл. 258 и сл. ГПК.

Обжалвано е решение № 260066 от 18.02.2021г., постановено по т.д.№ 1082 по описа за 2019г. на ОС П., с което е отхвърлен предявения от ЕМ. БЛ. С. ЕГН ***** с адрес с. Б.п., обл. П. иск да бъде признато за установено по отношение на ИВ. Б. Б. ЕГН *****, че съществува вземането му в размер на 44 700 лв., ведно със законната лихва върху сумата, считано от 10.06.2015г. до окончателното ѝ заплащане, дължима на основание запис на заповед, издаден на 10.02.2011г. с падеж 14.06.2012г., за която сума е издадена Заповед № 3666 за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл. 417 ГПК по ч.гр.д. № 6986/2015г. по описа на РС П., IV бр.с.. и в тежест на ищеца са възложени разноси, в т.ч. и такива по дължимо възнаграждение за адвокат на основание чл. 38 ЗА.

Решението е обжалвано от ищеца ЕМ. БЛ. С. ЕГН ***** с адрес с. Б.п., обл. П. с твърдения за незаконосъобразност, неправилност и необоснованост, а искането отправено до въззивния съд е обжалваното решение да бъде отменено и постановено друго, с което искът изцяло уважен.

Претендира разноси за първата инстанция и за настоящата.

В срока за отговор е постъпил такъв от ответника ИВ. Б. Б. ЕГН ***** с адрес гр. П., ул. Б. № *, ет. *, представляван от адв. И.М., с който жалбата е оспорена като неоснователна, а искането е обжалваното съдебно решение да бъде потвърдено. Претендира разноси, вкл. и присъждане на възнаграждение по реда на чл. 38, ал.1, пр. 2-ро ЗА.

Съдът, след преценка на събраните по делото доказателства – поотделно и в тяхната съвкупност и при съобразяване предметните предели на въззивното производство, намери за установено следното:

Първоинстанционното производство е образувано по иск на ЕМ. БЛ. С. ЕГН ***** с адрес с. Б.п., обл. П. против ИВ. Б. Б. ЕГН ***** с адрес гр. П., ул. Б. № *, ет. * с правно основание чл. 422 ГПК вр. с чл. 415 ГПК вр. с чл. 124 ГПК. Твърденията са, че ответникът на 10.02.2011 г. е издал запис на заповед, с който се е задължил, без протест, да заплати на ищеца сумата от 44 770 лв. на падеж 14.06.2012г., но не е платил дължимата сума, нито на падежа, нито понастоящем. Затова и като сочи, че записът на заповед е редовен от външна страна и съдържа всички предвидени в закона реквизити, както и че по ч.гр.д. № 6986/2015г. по описа на ПРС – IV бр.с. се е снабдил със Заповед № 3666 за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл. 417 от 11.06.2015г. и изпълнителен лист № 5522 от 12.06.2015г. за сумата от 44 700 лв., ведно със законната лихва, считано от 10.06.2015г., но е депозирано възражение от длъжника, че не дължи изпълнение по издадената заповед, ищецът настоява съда да постанови решение, с което да признае за установено в отношенията му с ответника, че съществува вземането му в размер на 44 700 лв., дължимо на основание запис на заповед от 11.02.2011г., ведно със законната лихва, считано от 10.06.2015г. до окончателното му заплащане, както и да осъди ответника да му заплати и сумата в размер на 894 лв., представляващи разноси в производството по ч.гр.д. № 6986/2015г. по описа на ПРС – IV гр.с.. Претендира разноси.

Ответникът – ИВ. Б. Б. ЕГН ***** с адрес гр. П., ул. Б. № *, ет. * оспорва иска. Твърди, че записът на заповед от 10.02.2011г. е неистински документ, тъй като не е подписан от издателя; съдържа различен почерк в текстовата част; същия е неавтентичен и антидатиран и обективира нищожна търговска сделка. При условията на евентуалност заявява възражение за изтекла погасителна давност, което обосновава от една страна с антидатирането му, както на датата на издаване, така и на падежа, а от друга с изтичане на давностния срок по чл. 531 ТЗ. При условията на евентуалност заявява и възражение за злоупотреба с бланков подпис /бланкова менителница/, съгласно чл. 464 ТЗ.

В срока по чл. 372, ал.1 ГПК ищецът е депозирал допълнителна искова

молба, с която навежда наличието на каузално отношение, по повод което е издаден запис на заповед, а именно новирание на вземания по стари записи на заповеди, издадени от И.Б. в предишни години, с настъпили падежи, но с неплатени суми. Оспорва възражението за давност, като твърди, че давността е спряла да тече на 10.06.2015г., когато е подадено заявлението за издаване на заповед за незабавно изпълнение и изпълнителен лист.

В срока по чл. 373, ал.1 ГПК е постъпил допълнителен отговор на допълнителната искова молба, с който ответника оспорва наличието на твърдяното каузално правоотношение. Уточнява, че заявените от него възражения са при условията на евентуалност.

От приложеното ч.гр.д. № 6986/2015г. по описа на ПРС се установява, че със заявление от 10.06.2015г. ЕМ. БЛ. С. е поискал да му бъде издадена заповед за изпълнение по чл.417 ГПК въз основа на запис на заповед от 10.02.2011г. за сумата от 44 700 лева. Искането е удовлетворено като на 11.06.2015г. е издадена срещу длъжника, ответник в настоящото производство, заповед за изпълнение на парично задължение за сумата от 44 700 лева, дължима по запис на заповед, издаден на 10.02.2011г. с падеж 14.06.2012г., ведно със законната лихва, считано от 10.06.2015г. до окончателното ѝ заплащане и разноски в размер на 894 лв., представляваща заплатена държавна такса.

На 12.06.2015г. е издаден изпълнителен лист, а на 25.06.2015г. същия е получен от заявителя.

На 19.11.2019г. е постъпило писмено възражение от длъжника, за което заявителя е уведомен на 05.12.2019г. с нарочно съобщение. В срока по чл.415, ал.1 ГПК е предявен и настоящия иск, който предвид изложеното, съдът намира за процесуално допустим.

Със запис на заповед от 10.02.2011г. ИВ. Б. Б. се е задължил по заповед на ищеца да му заплати сумата от 44 700 лв., уговорен е падеж на задължението - 14.06.2012г..

Заявените от ответника възражения за това, че издадения запис на заповед не е редовен от външна страна документ, тъй като не е подписан от издателя му, както и че съдържанието му е изписано с почерк, различен от този на подписалия го са изцяло неоснователни, предвид събраните по делото доказателства. Еднозначен е изводът на приетата съдебно графологична експертиза, потвърден и от разширената такава, че подписът „за издател“ е изпълнен от И.Б., както и че текстовата част на записа на заповед от 10.02.2011г. е изпълнена от две лица. Последно посоченото обстоятелство по никакъв начин не обосновава основателност на възражението на ответника, че издадения запис на заповед страда от порок, доколкото същия съдържа

минимално необходимите реквизити, съгласно чл.455 ТЗ. Възражението на ответника за това, че е подписал бланков запис на заповед и несъобразно с уговореното, е останало недоказано.

Изводът, направен и от първостепенния съд е, че издадения на 10.02.2011г. запис на заповед не страда от наведените от ответника пороци и е действителна ценна книга, което налага и отговор да се даде и на спорното обстоятелство дали вземането по нея е погасено по давност. Всъщност, именно по този въпрос е концентриран спора между страните във въззивното производство.

Съгласно чл.531, ал.1 ТЗ, приложим съгласно чл.537 ТЗ, исковите срещу платеща се погасяват с тригодишна давност от падежа. В случаят издаденият от И.Б. запис на заповед е с падеж 14.06.2012 г. и погасителната давност за вземането по същия изтича на 14.06.2015 г.. Според ищецът давността е прекъсната с предявяване на иска по чл.422 ГПК, който се счита предявен от датата на заявлението по чл.417 ГПК – 10.06.2015 г., като от този момент давността е спряла да тече на основание чл.115, б.ж 3ЗД - докато трае съдебният процес относно вземането.

Съгласно разясненията, дадени в т.9 на ТР № 4 от 18.06.2014 г. по тълк. дело № 4/2013 г. на ОСГТК на ВКС, с разпоредбата на чл.422, ал.1 ГПК е създадено изключение от общото правило на чл.125 ГПК относно момента на предявяване на иска и възникване на съответните правни последици, вкл. прекъсване и спиране на давността. Коментираното като прието положение обаче не означава, че съществуването на материалното право се установява единствено към този момент, без да се съобразяват фактите от значение за спора към момента на формиране на силата на пресъдено нещо, а именно - приключване на съдебното дирене. Казаното означава, че в производството по чл.422 ГПК разпоредбата на чл.235, ал.3 ГПК е приложима, като съдът отчита всички факти, които са от значение за спорното право, вкл. и тези, настъпили след предявяване на иска, респ. след подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение.

Съответно в т.14 от ТР № 2/26.06.2015 г. по тълк.д.№ 2/2013 г. на ОСГТК на ВКС са дадени разяснения, че сега действащият ГПК урежда заповедното производство като част от изпълнителния процес и затова заявлението за издаване на заповед за изпълнение не прекъсва давността. Тя се прекъсва с предявяването на иска за съществуване на вземането по чл.422, ал.1 ГПК, като предявяването му има обратно действие, само ако е спазен срокът по чл.415, ал.1 ГПК. С липсата на подобна правна уредба в ГПК от 1952 г. е аргументиран изводът, че на молбата за издаване на изпълнителен лист по отменения кодекс не може да бъде придадено такова действие, което разрешение е определено като неприемливо и с оглед едностранния характер на производството за издаване на изпълнителен лист. Длъжникът узнава за

издадения изпълнителен лист едва при връчване на призовката за доброволно изпълнение и давността се прекъсва със започване на изпълнителното производство, в което длъжникът участва, тъй като давността не може да бъде прекъсната, без длъжникът да узнае това, в който смисъл са разясненията в т.14 от тълкувателното решение. Посочено е, че давността е правна последица на бездействието на кредитора, поради което ако кредиторът няма правна възможност да действа, давност не тече. Ако кредиторът бездейства, давността тече, защото негова е преценката дали да предяви иск, с което давността ще се прекъсне и ще спре да тече. Изводът е, че разясненията, дадени с ТР № 2 от 26.06.2015 г. определят бездействието на кредитора във времето като основание за течение на погасителната давност, а тези на ТР № 4 от 18.06.2014 г. и ТР № 8 от 21.02.2019 г. придават значение на факти, които могат да бъдат съобразявани в хода на производството по чл.422 ГПК, след подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение.

Изцяло неоснователно е възражението на жалбоподателя за това, че ТР № 8 от 21.02.2019г. е неприложимо, тъй като касае единствено вземания с произход договор за банков кредит. Вярно е, че предмет на разглеждане по т.д. № 8 от 2017г. са въпроси, касаещи именно вземания с произход договор за банков кредит, но отговора на същите тези въпроси е даден, след като са възприети и разрешенията, дадени с ТР № 4 от 2014г., касаещи възможността, а и задължението на съда да отчете настъпилите в хода на производството факти и обстоятелства, съгласно чл. 235, ал.3 ГПК.

Отново във връзка с доводите на жалбоподателя, че давността се прекъсва с предявяване на иска по чл. 422, ал.1 ГПК, на което предявяване е придадено обратно действие, ако е спазен срока по чл. 415, ал.1 ГПК, ще се посочи, че тази фикция е приложима безусловно в хипотезата на издаване на заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК, тъй като препис от нея се връчва на длъжника за възражение от заповедния съд и изпълнителен лист може да се издаде едва след влизането ѝ в сила, съгласно чл.416 ГПК, от който момент кредиторът има възможност да инициира принудително изпълнение.

При издаването на заповед за незабавно изпълнение на основанията, посочени в чл.417 ГПК, в която хипотеза сме и в настоящия случай, едновременно със заповедта се издава и изпълнителен лист, като заповедта за изпълнение се връчва на длъжника от съдебния изпълнител, след образуване на изпълнително дело - чл.418 ал.5 ГПК, което по необходимост изисква активно поведение от страна на кредитора и зависи от неговата воля. В хипотезата на чл.418 ГПК бездействието на кредитора да предприеме действия за връчване на заповедта чрез съдебния изпълнител, с което да започне да тече, както срокът на длъжника за възражение по чл.414 ГПК, така и срокът на кредитора за предявяване на иска по чл.415 ГПК, следва да бъде зачетено в производството по чл.422 ГПК като факт с правно значение по смисъла на чл.235, ал.3 ГПК. Разясненията в коментираните тълкувателни

решения, съгласно които давността относно вземането се прекъсва, считано от момента на подаване на заявлението, ако са спазени условията на чл.422, ал.1 ГПК, се отнасят към хипотезата на издадена заповед за изпълнение по чл.418 ГПК, само когато такова изпълнение е предприето в рамките на разумния срок, адекватен на незабавността на изпълнението. Ако заявлението по чл.417 ГПК е уважено, но въпреки това кредиторът бездейства – не получава издадения в негова полза изпълнителен лист, не образува изпълнително производство, то за съдебния изпълнител не е налице основание да връчи заповедта за незабавно изпълнение, което поведение на кредитора пречатства осъществяване на фактическия състав на заповедното производство и стабилизирането на заповедта, то тогава се касае именно за бездействие по смисъла на т.10 от ТР № 2 от 26.06.2015 г., което не може да има за последица прекъсване на давността, в който смисъл е и приетото в Решение №118/12.12.2019 г. на ВКС по т.д.№2288/2018 г., II т.о..

В конкретният случай, каза се изпълнителният лист е издаден на ищеца на 12.06.2015 г. и е получен от заявителя - кредитор на 25.06.2015 г., а изпълнителното производство е образувано през 2019г. или след повече от четири години. Последно констатираното налага да се приеме, че периодът на бездействие на кредитора надхвърля рамките на разумния срок, адекватен на постановеното незабавно изпълнение, поради което и липсват основания да се приеме, че давността е прекъсната от момента на подаване на заявлението по чл.417 ГПК – 10.06.2015 г., в който смисъл са изложените от жалбоподателя доводи. Изводът е, че вземането с произход запис на заповед е погасено с изтичане на три годишния давностен срок, поради което и искът да бъде признато за съществуващо е подлежал на отхвърляне на това основание.

До същите правни изводи е достигнал и решаващия първоинстанционен съд, поради което и постановеното от него решение като законосъобразен отговор на повдигнатия спор следва да бъде потвърдено.

С оглед изхода на спора пред въззивната инстанция на адв. И.М., в качеството му на процесуален представител на ответника се дължи определяне на адвокатско възнаграждение за въззивната инстанция при условията на чл. 38, ал.1, т.2 ЗА, което при съобразяване на чл. 7, ал.2, т.4 от Наредата № 1 от 09.07.2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, съдът констатира да е в размер на 1864.01 лв.. За заплащане на сумата от 1864.01 лв., представляваща определено възнаграждение за осъществена от адв. М. безплатна адвокатска помощ на ИВ. Б. Б. ще бъде ангажирана отговорността на жалбоподателя.

Мотивиран от изложеното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 260066 от 18.02.2021г., постановено по т.д.№ 1082 по описа за 2019г. на ОС П..

ОСЪЖДА ЕМ. БЛ. С. ЕГН ***** с адрес с. Б.п., обл. П. да заплати на адв. И.Б. М. ЕГН ***** от АК П. и адрес гр. П., ул. Р.Д. №*,ет.*, офис ** сума в размер на 1864.01 лв., представляваща определено възнаграждение за осъществената от него безплатна адвокатска помощ на ИВ. Б. Б. ЕГН *****.

Решението подлежи на касационно обжалване при условията на чл.280, ал.1 ГПК пред ВКС в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____